

POLITECHNIKA KRAKOWSKA
WYDZIAŁ INŻYNIERII ELEKTRYCZNEJ I KOMPUTEROWEJ

Inteligentne wskaźniki

Systemy odporne na błędy
Sprawozdanie z laboratorium nr 5

Maria Guz
Karol Pątko
Wojciech Maludziński

Wstęp

Inteligentne wskaźniki to abstrakcyjny typ danych symulujący wskaźnik, dodając przy tym nowe funkcje takie jak odśmiecanie albo sprawdzanie zakresów odwołań (bounds checking). Ich charakterystyczną cechą jest automatyczne niszczenie zawartości w chwili, kiedy przestaje być użyteczny. Dzięki wyborze odpowiedniego typu wskaźnika mamy kontrolę nad czasem życia przechowywanej wartości. Inteligentne wskaźniki są typami szablonowymi - można w nich przechowywać wartość dowolnego typu. Można zainicjalizować inteligentny wskaźnik poprzez jawne użycie operatora *new* lub wykorzystanie funkcji *std::make_unique*. W języku C++ inteligentne wskaźniki mogą zostać zaimplementowane jako wzorzec klasy, który dzięki przeciążeniu operatorów, udaje działanie zwykłego wskaźnika definiując dodatkowe algorytmy zarządzania pamięcią.

Przykłady inteligentnych wskaźników:

- *unique_ptr* – pozwala na zdefiniowanie dokładnie jednego obiektu opakowującego zwykły wskaźnik.
- *shared_ptr* - klasa inteligentnego wskaźnika zliczająca ilość odwołań do niego z różnych miejsc programu. Używa się jej gdy zwykły wskaźnik musi być widoczny z wielu miejsc w kodzie, na przykład gdy zwraca się kopię wskaźnika z pojemnika, ale należy zachować oryginał.
- *weak_ptr* – specjalny rodzaj używany łącznie z klasą *shared_ptr*. Zapewnia dostęp do obiektu identyfikowanego przez jeden lub więcej obiektów *shared_ptr*, bez związku z ilością odwołań.

Cel zajęć

Zapoznanie studentów z inteligentnymi wskaźnikami oraz ich implementacja w języku C++.

Treść zadania

Napisz program, który stworzy serię rekordów, a następnie usunie losowo wybrany ze sprawdzaniem zajętej pamięci.

Kod programu

main.cpp

```
#include <memory>
#include <iostream>
#include <cstdlib>
#include <ctime>

using namespace std;

#define NUMBER_OF_POINTERS 20

void print(shared_ptr<double>* pointers){
    for (int i = 0; i < NUMBER_OF_POINTERS; ++i) {
        printf("[%d] %f\n", i, *pointers[i]);
    }
    cout << endl;
}

void print(weak_ptr<double>* weakPointers) {
    shared_ptr<double> val;
    for (int i = 0; i < NUMBER_OF_POINTERS; ++i) {
        if (weakPointers[i].lock()) {
            printf("[%d] %f\n", i, *weakPointers[i].lock());
        }
        else {
            printf("[%d] usunieta\n", i);
        }
    }
}

float randFloat(int a, int b){
    return (1.0 * rand() / (RAND_MAX)) * (b - a) + a;
}

void deleteRandomValue(shared_ptr<double>* pointers) {
    int randPointer = rand() % NUMBER_OF_POINTERS;
    pointers[randPointer].~shared_ptr();
}

int main(void) {
    shared_ptr<double> pointers[NUMBER_OF_POINTERS];
    weak_ptr<double> weakPointers[NUMBER_OF_POINTERS];

    srand(time(NULL));
    float randomValue;
    for (int i = 0; i < NUMBER_OF_POINTERS; ++i) {
        // losuje wartosci z przedzialu [-25, 25]
        randomValue = randFloat(-25, 25);

        //zapisuje wartosci do wskaznika
        pointers[i] = make_shared<double>(randomValue);

        // "obserwator" wskaznikow pointers
        weakPointers[i] = pointers[i];
    }

    //wypisuje wylosowane liczby
    print(pointers);

    //usuwa losowa wartosc
    deleteRandomValue(pointers);

    //wypisuje wartosci z oznaczeniem usunietej
    print(weakPointers);

    return 0;
}
```

W pliku *main.cpp* zawiera się całość programu. Zdefiniowane zostały funkcje do wyświetlania dwóch rodzajów wskaźników, do losowania liczby, i do usuwania losowej

wartości spośród wskaźników. W funkcji *main()*, po deklaracji dwóch tablic wskaźników oraz pozostałych zmiennych, w pętli losujemy zawartości, zapisujemy do tablic wskaźników, oraz nadajemy obserwatorów. Po wyjściu z pętli wyświetlamy tablicę wskaźników, kasujemy losową wartość, i wyświetlamy tablicę obserwatorów wskaźników.

Działanie programu

```
[0] -10.547978
[1] 21.745726
[2] -22.128422
[3] -13.792480
[4] 14.805937
[5] -3.389609
[6] -1.055086
[7] -8.332948
[8] -15.120472
[9] 19.427803
[10] -22.596752
[11] -3.978986
[12] -22.401812
[13] -0.200137
[14] 15.433125
[15] -24.401390
[16] -12.498335
[17] 14.341691
[18] 10.098504
[19] 9.429403

[0] -10.547978
[1] 21.745726
[2] -22.128422
[3] -13.792480
[4] 14.805937
[5] -3.389609
[6] -1.055086
[7] usunieta
[8] -15.120472
[9] 19.427803
[10] -22.596752
[11] -3.978986
[12] -22.401812
[13] -0.200137
[14] 15.433125
[15] -24.401390
[16] -12.498335
[17] 14.341691
[18] 10.098504
[19] 9.429403
```

Wnioski

Inteligentne wskaźniki mogą służyć do opakowania wskaźników w obiekt. Przez wykorzystanie *weak_ptr* (słabych wskaźników), możemy je obserwować bez wpływania na ich zawartość, z kolei *shared_ptr* pozwoliłoby na zliczanie ilości odwołań do wskaźników. Inteligentne wskaźniki są przydatnym narzędziem, zapobiegają wyciekom pamięci.